

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1396/2511

อัยการจังหวัดนครราชสีมา โจทก์

นายเยื้อ แสงสว่าง

จำเลย

ป.อ. มาตรา 32, 33, 37

พ.ร.บ.การค้าข้าว พ.ศ.2489 มาตรา 21 ทวิ

พ.ร.บ.การค้าข้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2489 มาตรา 8

ประกาศคณะกรรมการปฏิบัติการตาม **พ.ร.บ.การค้าข้าว พ.ศ.2489** ฉบับที่ 69 พ.ศ.2499

ประกาศของจังหวัดนครราชสีมา ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2507

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยไม่ปฏิบัติตามประกาศพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งให้ผู้ประกอบการค้าข้าวทำรายงานการค้าข้าวประจำวันให้เสร็จสิ้นในวันรุ่งขึ้น และคำขอตามฟ้องส่วนหนึ่งขอให้สั่งคืนหรือใช้ราคาข้าวจำนวนที่จำเลยได้จำหน่ายไปเสียก่อนแล้ว เมื่อปรากฏว่าข้าวจำนวนนี้จำเลยได้จำหน่ายไปแล้ว ก็ไม่มีข้าวที่ศาลจะสั่งริบได้ และจึงไม่จำต้องวินิจฉัยต่อไปว่าจะสั่งให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาข้าวจำนวนนี้แก่แผ่นดินตามคำขอของโจทก์ได้หรือไม่ด้วย (ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 14/2511)

คดีได้ความตามฟ้องและจำเลยรับสารภาพว่าจำเลยซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตประกอบการค้าข้าวในเขตจังหวัดนครราชสีมาอันเป็นเขตควบคุมการค้าข้าว และได้ทราบประกาศคณะกรรมการปฏิบัติการและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ. ๒๔๘๙ ซึ่งให้ผู้ประกอบการค้าข้าวแจ้งปริมาณสถานที่เก็บข้าว และทำรายงานการค้าข้าวประจำวันให้เสร็จสิ้นในวันรุ่งขึ้นแล้ว ได้ละเว้นไม่ทำรายงานการค้าข้าวประจำวันตามประกาศดังกล่าวตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม ถึง ๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๘ ซึ่งระหว่างเวลาดังกล่าว จำเลยได้แจ้งปริมาณและสถานที่เก็บข้าวรวมเป็นปริมาณข้าวจ้าวข้าวเหนียวจำนวน ๒๗,๔๐๐ กิโลกรัม ซึ่งจำเลยมีหน้าที่จะต้องนำปริมาณข้าวแต่ละวันซึ่งรวมเป็นจำนวนดังกล่าวมาลงในรายงานการค้าข้าวประจำวันในช่องข้าวที่รับมาจากผู้อื่น และในระหว่างเวลาดังกล่าวนี้อ จำเลยได้จำหน่ายข้าวแก่ผู้อื่นไปรวมจำนวน ๑๑,๗๐๐ กิโลกรัม ซึ่งเป็นปริมาณที่จำเลยมีหน้าที่ต้องลงในรายงานการทำข้าวประจำวันในช่องข้าวที่จำหน่ายแก่ผู้อื่นในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๘ เวลากลางวัน เจ้าพนักงานตรวจพบปริมาณข้าวในครอบครองจำเลยจำนวนรวม ๓๖,๖๐๐ กิโลกรัม ซึ่งเป็นข้าวที่เหลือจากจำหน่าย ได้อายัดไว้เป็นของกลาง

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๔, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๗, ๑๘ พระราชบัญญัติการค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๔, ๕, ๖, ๑๐, ๑๑, ๑๒ ประกาศคณะกรรมการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ. ๒๔๘๙ ฉบับที่ ๖๙ พ.ศ. ๒๔๙๙ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๙ ประกาศพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ.

๒๔๘๘ จังหวัดนครราชสีมา ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๐๗ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ ให้จำคุกจำเลย ๑ ปี
ปรับ ๑,๒๐๐ บาท จำเลยรับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖
เดือน ปรับ ๖๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอไว้ ๒ ปี ตามมาตรา ๕๖ คงปรับสถานเดียวบังคับค่าปรับตามมาตรา
๒๙, ๓๐ ของกลางให้รีบ และคืนหรือใช้ราคาข้าวสารจำนวน ๑๑,๗๐๐ กิโลกรัม ราคา ๑๙,๒๐๕ บาท แก่แผ่นดิน

จำเลยอุทธรณ์ในข้อความผิด และในข้อพิพาทขอให้รับข้าวของกลาง และให้จำเลยคืนหรือใช้ราคา
ข้าวปริมาณที่ได้ขายไปแล้วแก่แผ่นดิน

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกาในข้อที่ให้รับข้าวของกลางและให้คืนหรือใช้ราคาข้าวแก่แผ่นดิน

ศาลฎีกาเห็นว่า สำหรับข้าวของกลางจำนวน ๓๖,๖๐๐ กิโลกรัมที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้รับนั้น คง
ปรากฏตามฟ้องว่าเป็นข้าวที่จำเลยมีอยู่ในวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๘ เวลากลางวันไม่ปรากฏว่าเป็น
ข้าวที่ได้มาเมื่อใด ซึ่งถ้าข้าวจำนวนนี้เป็นข้าวที่เหลือจากที่จำเลยจำหน่ายไปในวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๕๐๘แล้ว โอกาสที่จำเลยจะทำรายงานการค้าข้าวประจำวันให้เสร็จสิ้นในวันรุ่งขึ้นตามประกาศพนักงานเจ้า
หน้าที่ก็ยังมิได้อยู่ และเวลากลางวันตามฟ้องที่เจ้าพนักงานไปตรวจพบก็ไม่ปรากฏว่าเป็นเวลาเท่าใดแน่ ฉะนั้น
จึงยังไม่อาจถือว่าจำเลยได้ฝ่าฝืนประกาศและกฎหมายตามฟ้อง ทั้งจะฟังว่าเป็นข้าวที่เกี่ยวข้องกับความผิด
โดยตรงก็ไม่ถนัด เพราะจำเลยอาจได้มาใหม่ในวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๘ หลังจากที่ได้อำนาจข้าวที่
มีอยู่ไปแล้ว ซึ่งก็ถือได้ว่าเป็นข้าวที่เหลือจากที่จำหน่ายไปแล้วเช่นกัน

ส่วนข้าวจำนวน ๑๑,๗๐๐ กิโลกรัม ซึ่งจำเลยได้อำนาจไปแล้วและเป็นจำนวนที่จะต้องลงใน
รายงานการค้าข้าวประจำวันให้เสร็จในวันรุ่งขึ้นในช่องข้าวที่จำหน่ายแก่ผู้อื่นนั้น ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่
เห็นว่า เมื่อจำเลยได้อำนาจไปเสียก่อนแล้ว ในขณะนี้ไม่มีข้าวที่จะส่งรับได้ จึงไม่จำต้องวินิจฉัยว่าศาลจะส่ง
รับได้หรือไม่ และไม่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จะสั่งให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาข้าวรายนี้แก่แผ่นดินตามคำขอของ
โจทก์ได้หรือไม่ด้วย

พิพากษาแก้เป็นว่า ไม่รับข้าวของกลางจำนวน ๓๖,๖๐๐ กิโลกรัมโดยให้คืนจำเลยไป และให้ยกคำ
ขอที่ให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาข้าว ๑๑,๗๐๐ กิโลกรัม ราคา ๑๙,๒๐๕ บาทที่จำเลยจำหน่ายไปแล้วแก่แผ่นดิน
เสีย นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามศาลอุทธรณ์

(ยง เหลืองรังษี - ประสม เปกะสุต - สว่าง ภูวะปัจฉิม)

ศาลจังหวัดนครราชสีมา - นายกุดั่น กลัมพากร

ศาลอุทธรณ์ - นายไพฑูรย์ พันธุ์พัก

หมายเหตุ